

TE-palvelut
tjänster | services

3.6.2020

Kainuun liitto

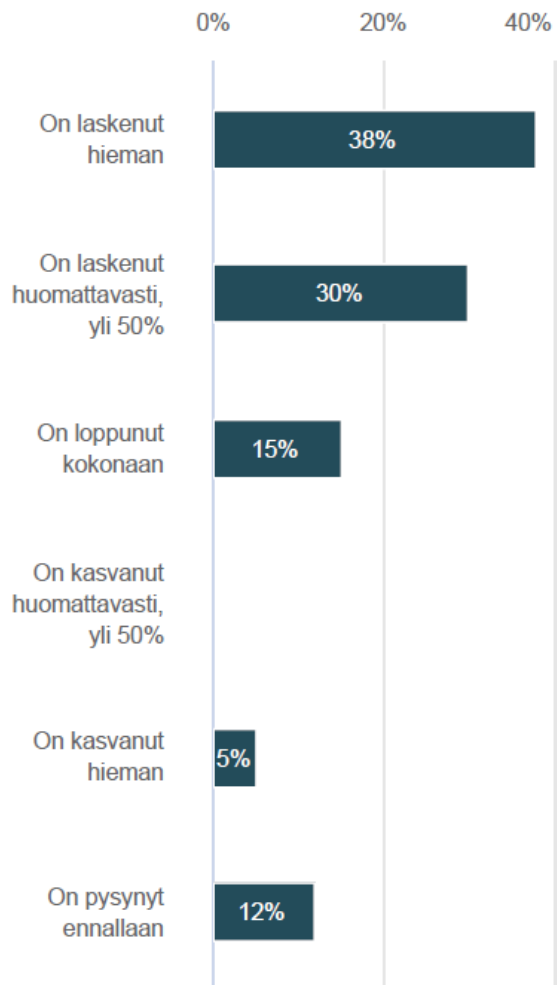
Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Erillisliite nro 10, asia 14, MYR 8.6.2020

Koronaviruksen vaikutuksia Kainuussa

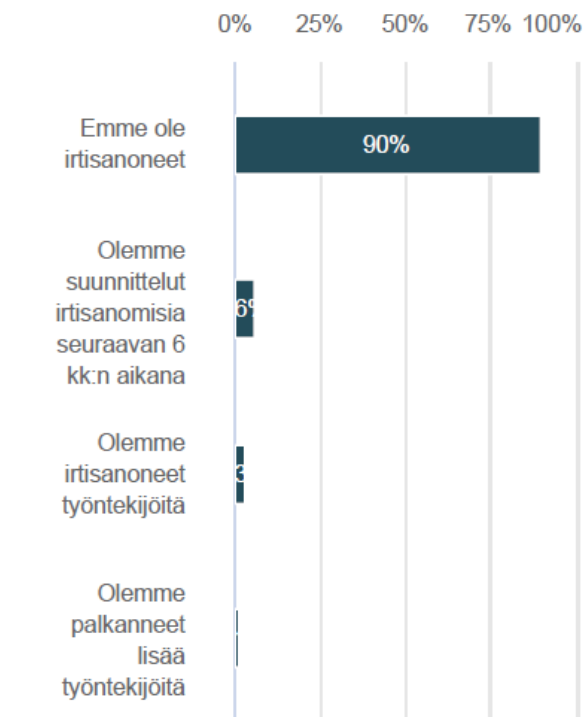
6. Onko liikevaihtonne laskenut tai parantunut koronaviruksen johdosta?

Vastaajien määrä: 238

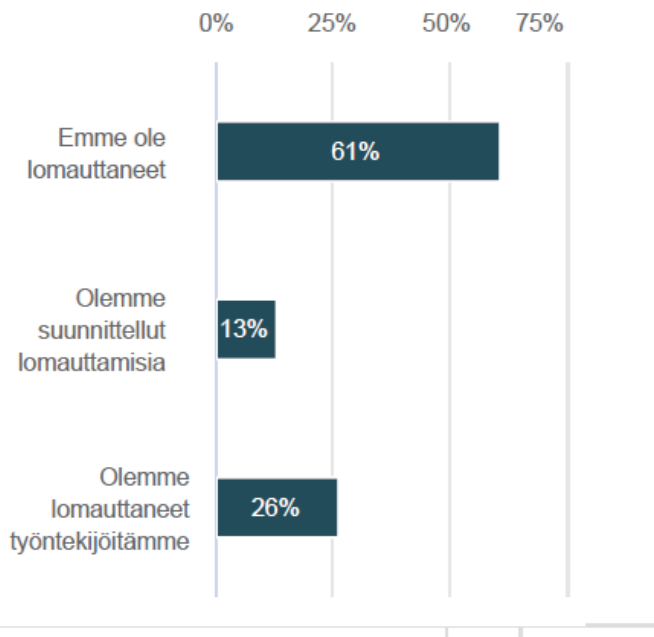
7. Oletteko irtisanoneet tai aiotteko irtisanoa työntekijöitänne koronaviruksen johdosta?

Vastaajien määrä: 212

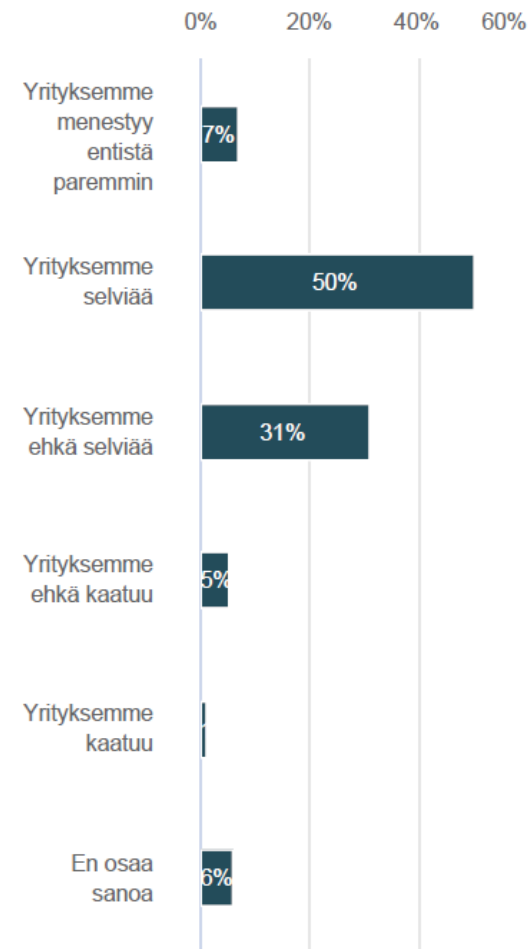
8. Oletteko lomauttaneet tai aiotteko lomauttaa työntekijöitänne koronaviruksen johdosta?

Vastaajien määrä: 213

10. Miltä näyttää yrityksenne tulevaisuus koronavirusepidemian jälkeen?

Vastaajien määrä: 239

Vaikutuksia elinkeinoelämään/yhteenvetoa eri lähteistä 5/2020

	Yrittäjät, koko maa	Yrittäjät Kainuu	EK	Keskus-kauppa kamari	Teollisuus-sijoitus	Teollisuus sijoitus, Pohjois- ja Itä-Suomi
Liikevaihto pienentynyt	60 %	83 %	77 %	75 %	68 %	
On ollut lomautuksia	28 %	26 %	44 %	48 %	42 %	
On ollut irtisanomisia	7 %	3 %	5 %	48 %	5 %	
Lomautuksia tulossa		13 %	15 %	57 %		
Irtisanomisia tulossa		6 %	11 %	57 %		
Yritys selviää kriisistä	52 %	57 %	73 %	73 %	48 %	49 %

Vaikutuksia elinkeinoelämään/yhteenvetoa eri lähteistä 5/2020

Kyselyiden toteutus:

Yrittäjät

Tutkimukseen vastasi yhteensä 1 152 pk-yrityksen edustajaa. Tiedonkeruu tehtiin huhtikuun 21. –23. päivän välisenä aikana.

EK

14.-15.4. kerätty yritysaineisto. Analyyseissä oli mukana yhteensä 1 361 työnantajayrityksen vastaukset.

Keskuskauppakamari

Kysely toteutettu 4.5, vastaajia 2 483.

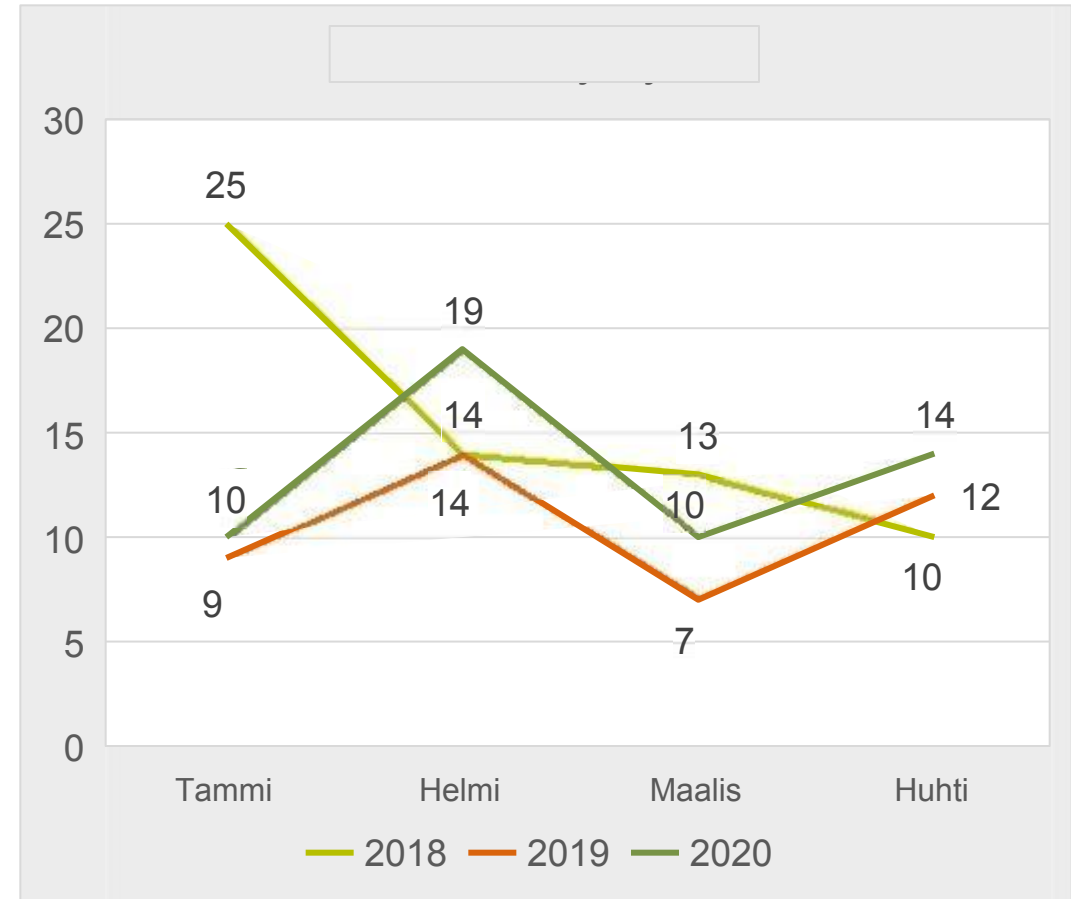
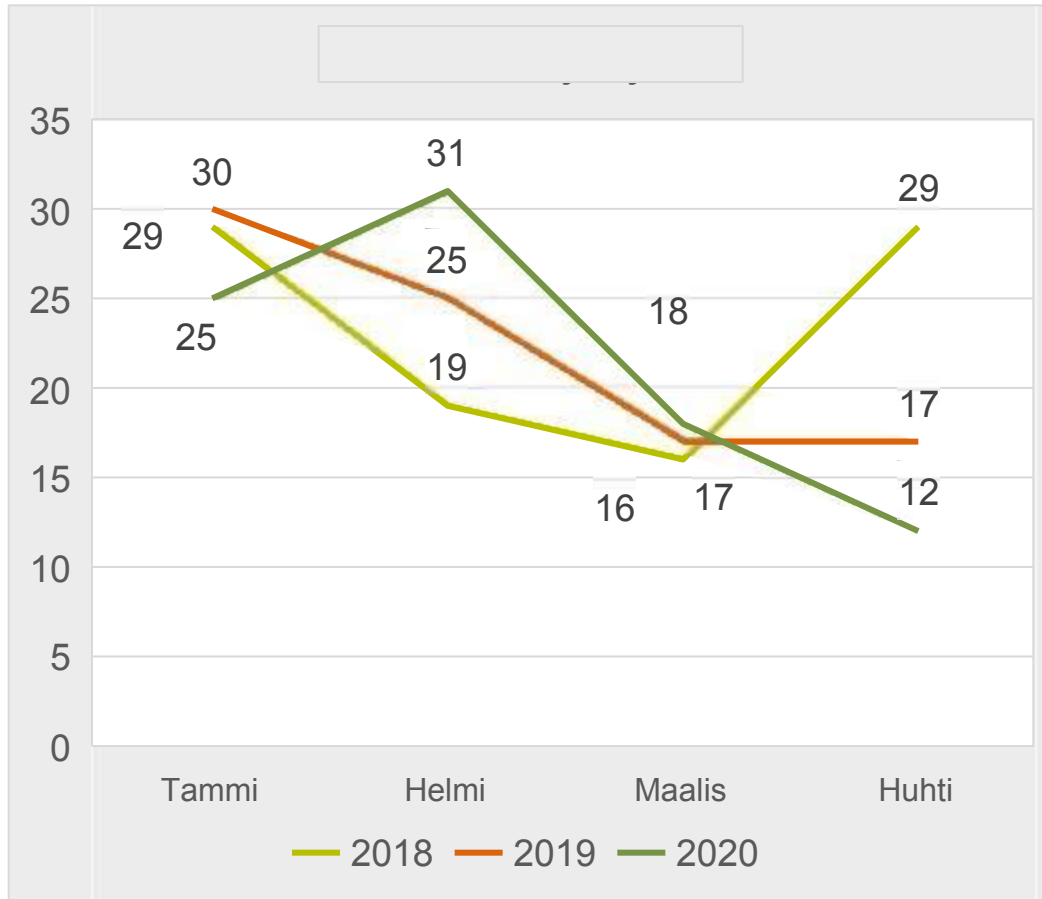
Teollisuussijoitus

Vastaajat pk-yrityksiä. Otoskoko 1 639. Taloustutkimuksen toteuttama puhelinhaastattelu aikavälillä 3.4.-5.5.2020.

Kainuun yrittäjät

Kysely toteutettu 4/2020, vastaajia 241

Perustetut ja lakanneet yritykset Kainuussa tammi-huhtikuussa 2018 – 2020

Lähde: Patentti- ja rekisterihallitus

Vaikutuksia elinkeinoelämään

- Suurimmat vaikutukset matkailu-, ravintola- ja erikoiskaupan alalla sekä yleisesti palvelualoilla.
- Koulutus-, konsultointi-, informaatio-, viestintä- ja media-alaan vaikutuksia on myös ollut.
- Rakentamiseen ja teollisuuteen vaikutuksia ei vielä ole ollut merkittävästi. Vaikuttaa viiveellä. Mm. tuontikomponenttien saanti vaikeutuu.
- ICT-ala sekä muu ammatillinen ja tieteellinen toiminta on jatkunut lähes normaalisti.
- Marja-alan jalostuksen tilanne hyvin epävarma luonnonmarjojen poiminnan haasteiden johdosta.

Vaikutuksia elinkeinoelämään

- Vientiyritysten haasteet tulossa vasta myöhemmin. Vaikutukset vientiin näkyvät viiveellä Kainuussa, mutta vaikutukset tilauskantoihin ovat isoja, kun viennin määrä laskee.
- Viennin ja teollisuusyritysten tilauskantojen lasku näkyvät laajasti myös kuljetukseen ja muihin palveluihin
- Rajoitusten jatkuessa ja uudelleen käyttöön otettaessa
- ➔ elinkeinoelämän tilanne vaikeutuu Kainuussa
- ➔ elinkeinorakenteen muutos nopeutuu
- ➔ työllisyystilanne heikkenee

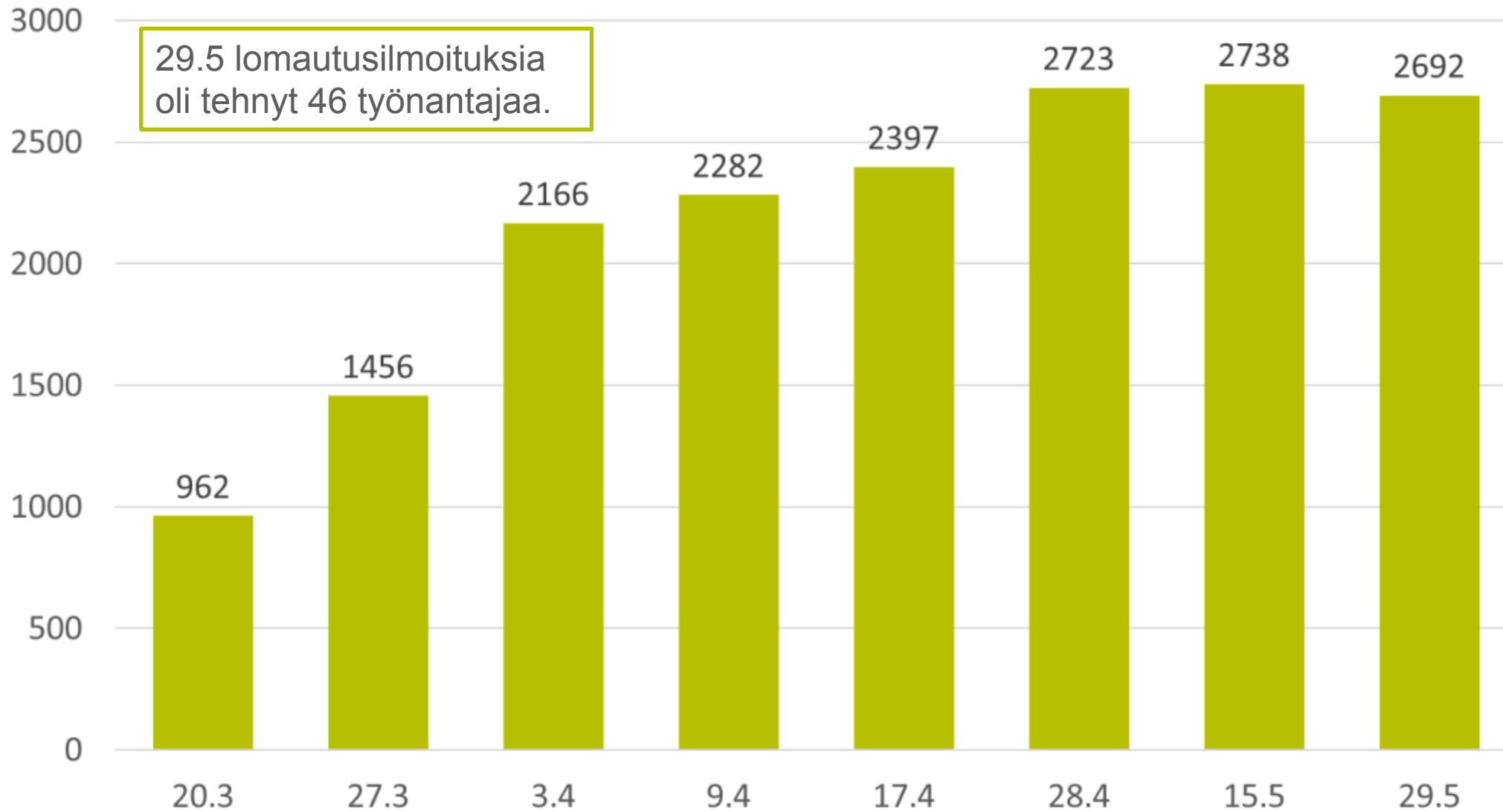
Vaikutuksia elinkeinoelämään/maatalous

- Maatalouden tilanteen Kainuussa arvioidaan olevan yleisesti suhteellisen vakaa tällä hetkellä. Heikko kannattavuus on vaivannut alaa jo pitkään ja tilakoon kasvulla on haettu parempaa kannattavuutta.
- Maito ja liha ovat Kainuun tärkeimmät tuotteet. Valion hankintaosuuskunnat siirtyvät tilityshinnan turvaamiseksi tuotantosopimusten käyttöön, mikä pysäyttää rakennekehityksen pariaksi vuodeksi. Korona on lisännyt jauhelihan kysyntää arvokkaampien lihatuotteiden kustannuksella, mikä on johtanut tuottajahintojen hienoiseen laskuun. Sinällään kotimaisten tuotteiden kysyntä on ollut hyvällä tasolla.
- Kausityövoimasta mm. marjajaloille on oltu huolissaan. Toistaiseksi avoimia työpaikkoja on tullut lähinnä rekrytointifirmojen kautta.

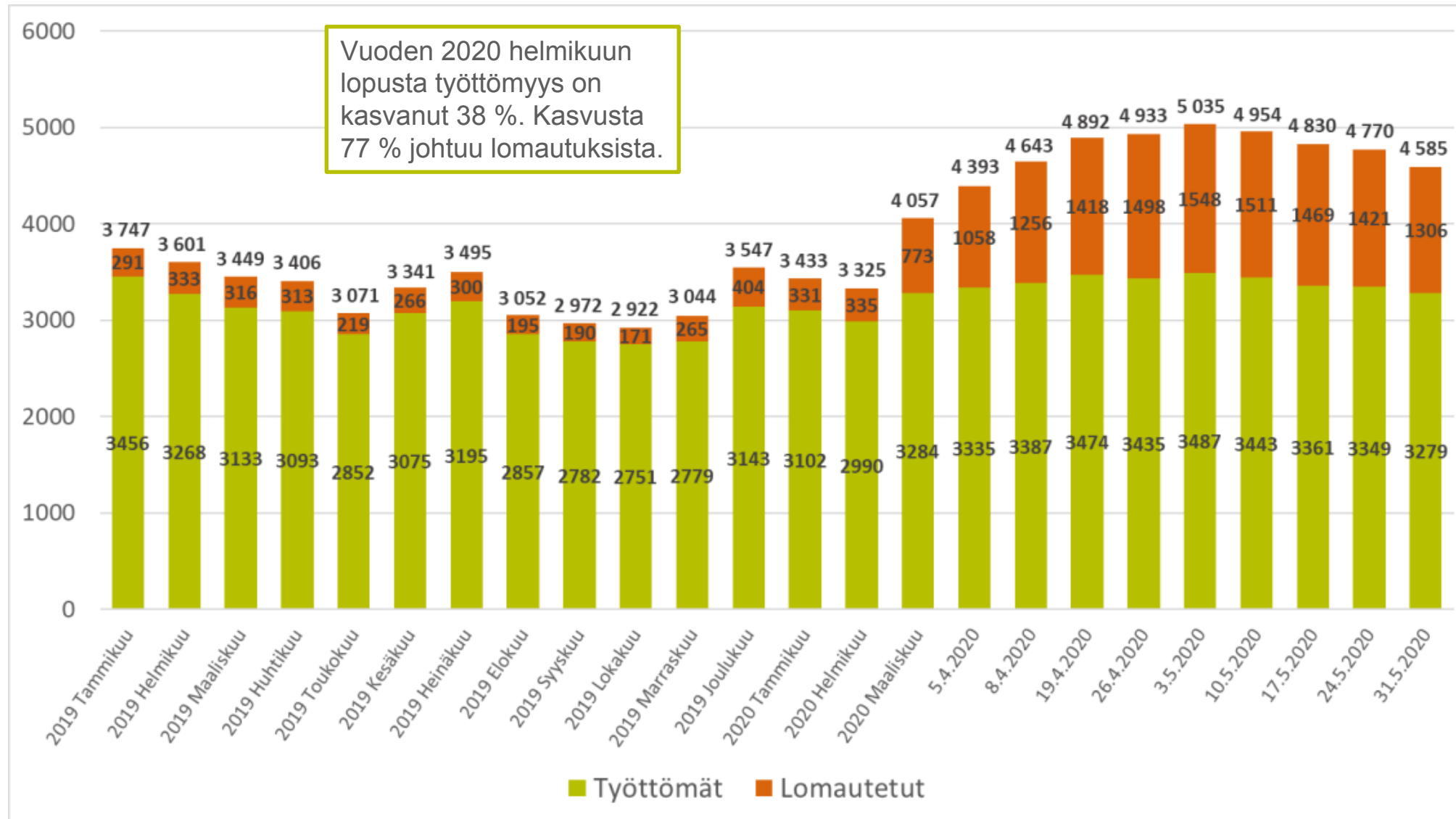
Kainuun avaintoimialojen näkymiä: matkailu

- Korona leikkasi kolmanneksen yöpymisistä Kainuussa maaliskuussa
- Pudotusta ulkomaisissa yöpymisissä 70 % ja kotimaisissa 27 prosenttia.
- Majoitusmyynti laski maaliskuussa 3,1 miljoonaan euroon Kainuussa, Edellisvuoden maaliskuuhun verrattuna majoitusmyynti väheni 3 miljoonaa eur
- Koronan jälkeen Kainuun saavutettavuus ja liikenneyhteyksien kehitys ovat iso kysymys
- Koronan jälkeen kysynnän arvioidaan viriävän ensin kotimaan matkailijoiden osalta, joista suuri osa saapuu Kainuuseen autolla
- Lentoliikenteen säilyttämiseksi Kainuussa tarvitaan työmatkailun ja kansainvälisen matkailun elpymistä. Kajaanin lentokentälle saapui maaliskuussa 1 800 matkailijaa, joten lentomatrustajien saapumiset vähenivät 59 prosenttia.
- Wild Taiga ry:n kyselyn mukaan: Lähes 80 % kyselyyn vastanneista kertoo, että koronatilanteen vuoksi asiakkaat ovat peruneet varauksiaan. Myös uusien varausten määrä on vähentynyt huomattavasti. Yli puolet yrityksistä on joutunut supistamaan aukioloaikojaan tai sulkenut ovensa kokonaan toistaiseksi. Lomautukset koskevat yli kolmasosaa vastaajista, minkä lisäksi kausityöntekijöitä kesäsesongille ei olla pystytty palkkaamaan.
- Kainuun liitto tulee selvittämään toukokuussa koronan vaikutuksia kainuulaisille matkailuyrityksille ja tapahtumanjärjestäjille osana Kainuun koronaexit-toimenpiteitä.

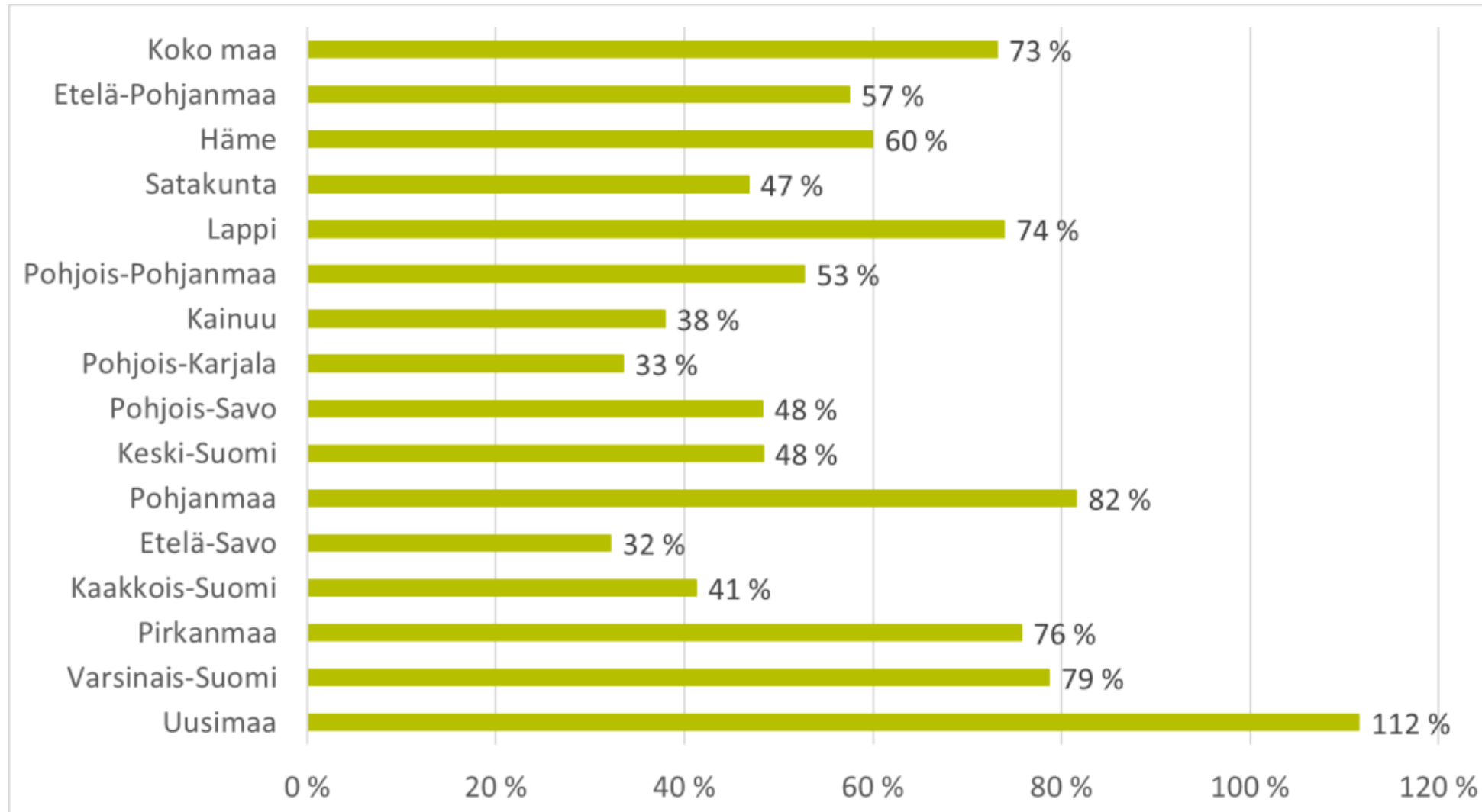
Kainuun TE-toimistoon ilmoitetut lomautukset 20.3-29.5

Työttömät ja lomautetut Kainuussa 01/2019 – 05/2020

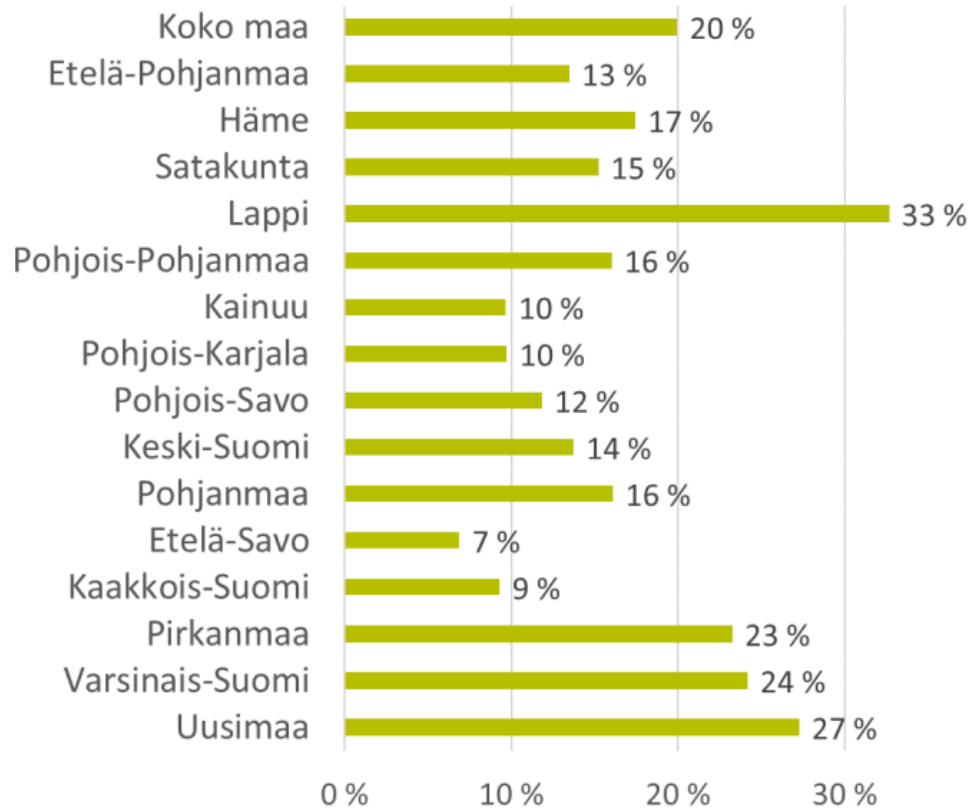

Työttömien ja lomautettujen määrän %-muutos ELY-alueittain 29.2.2020 – 31.5.2020

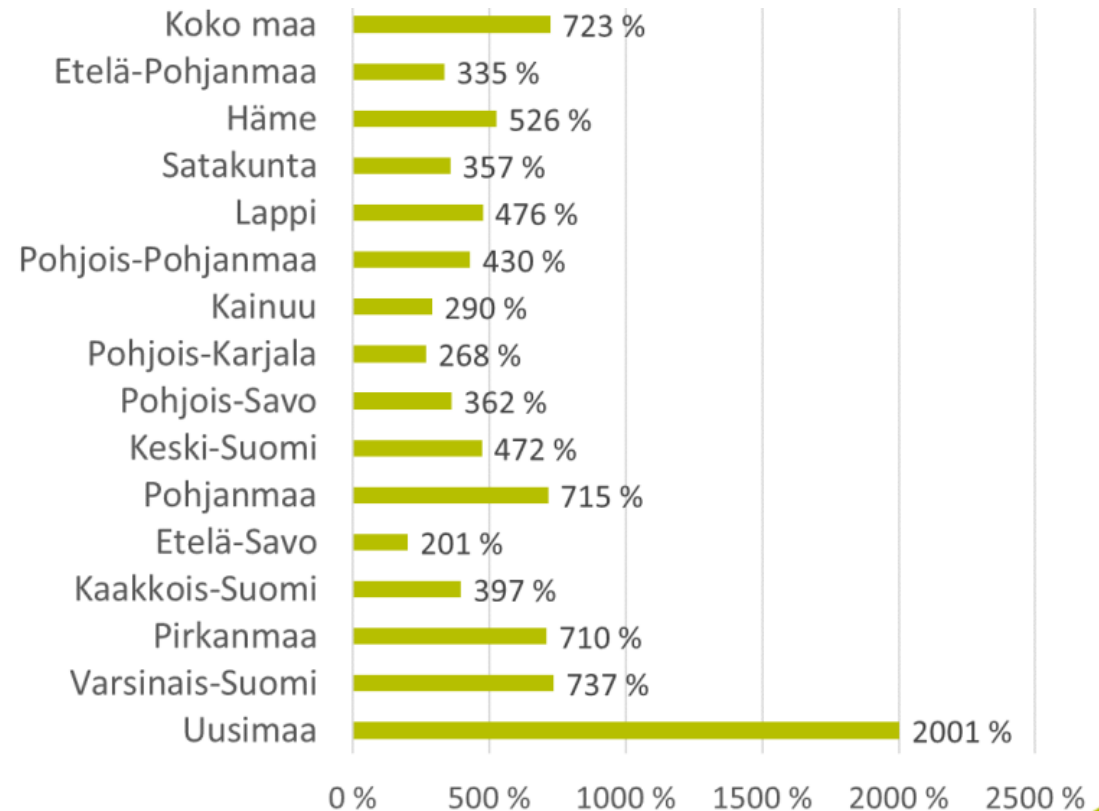

Työttömien ja lomautettujen määrän %-muutos ELY-alueittain 29.2.2020 – 31.5.2020

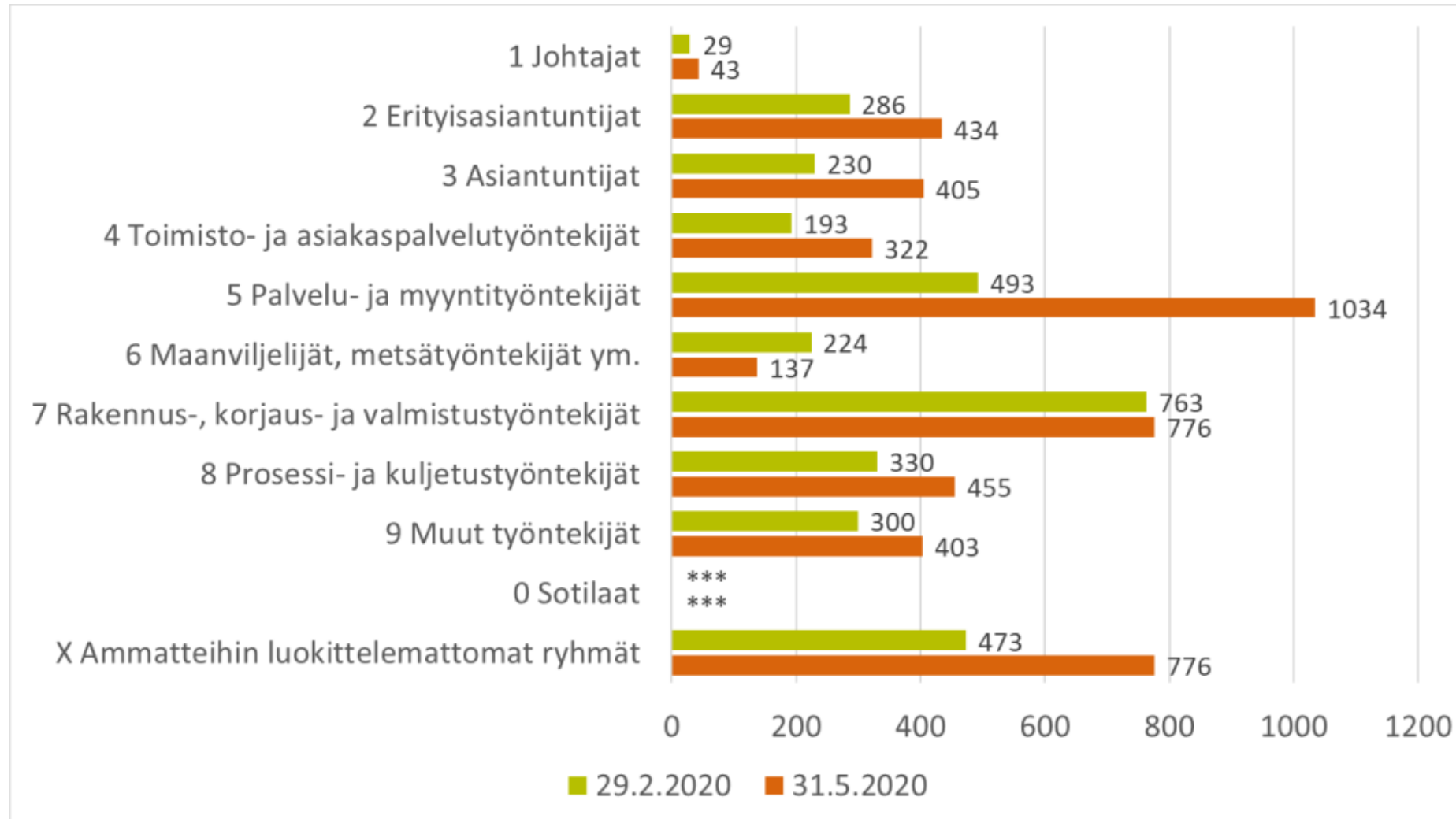
- Työttömät

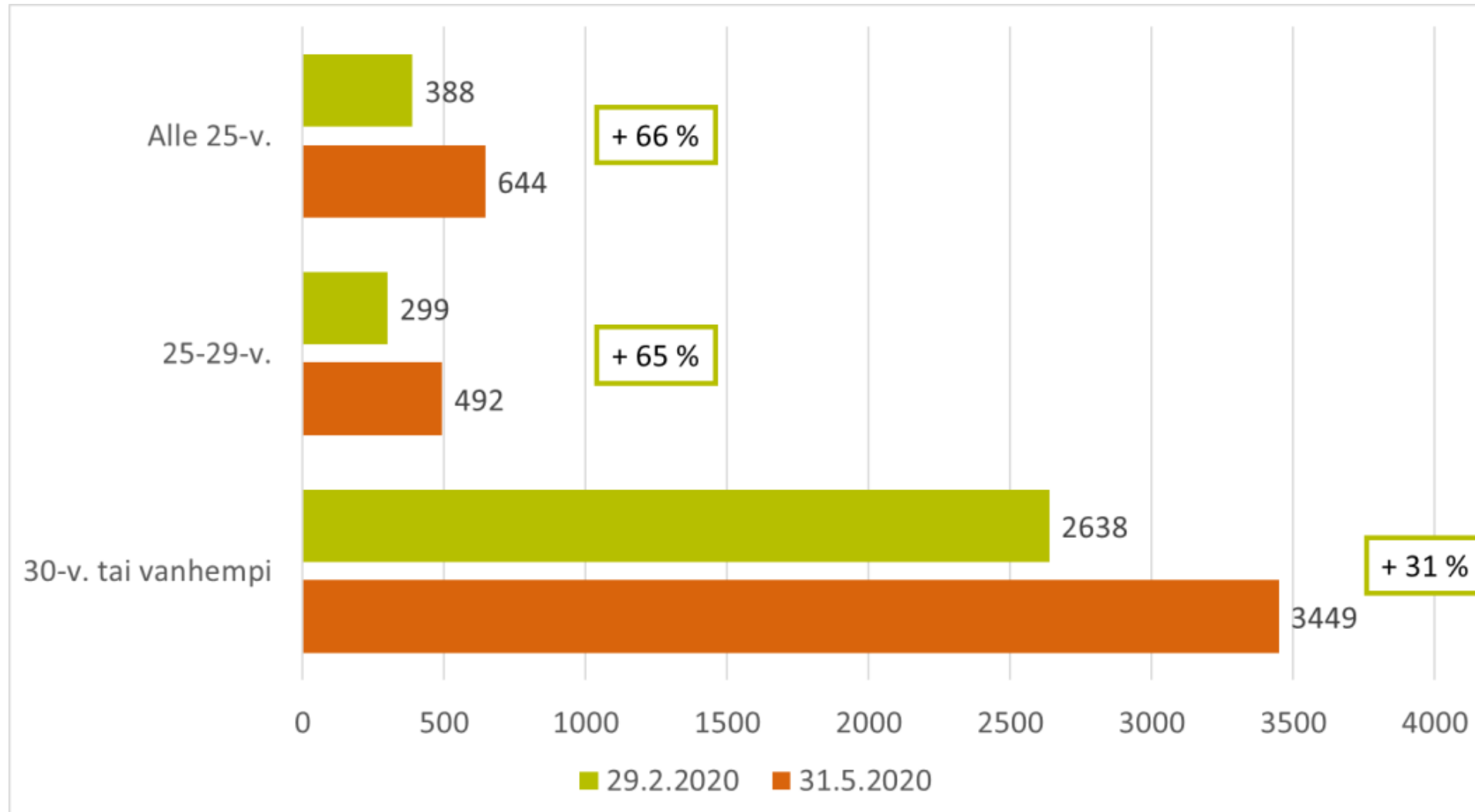
- Lomautetut

Työttömät ja lomautetut ammattiryhmittäin 29.2 ja 31.5 (31.5 sisältää tulevaisuudessa alkavat työttömyydet ja lomautukset)

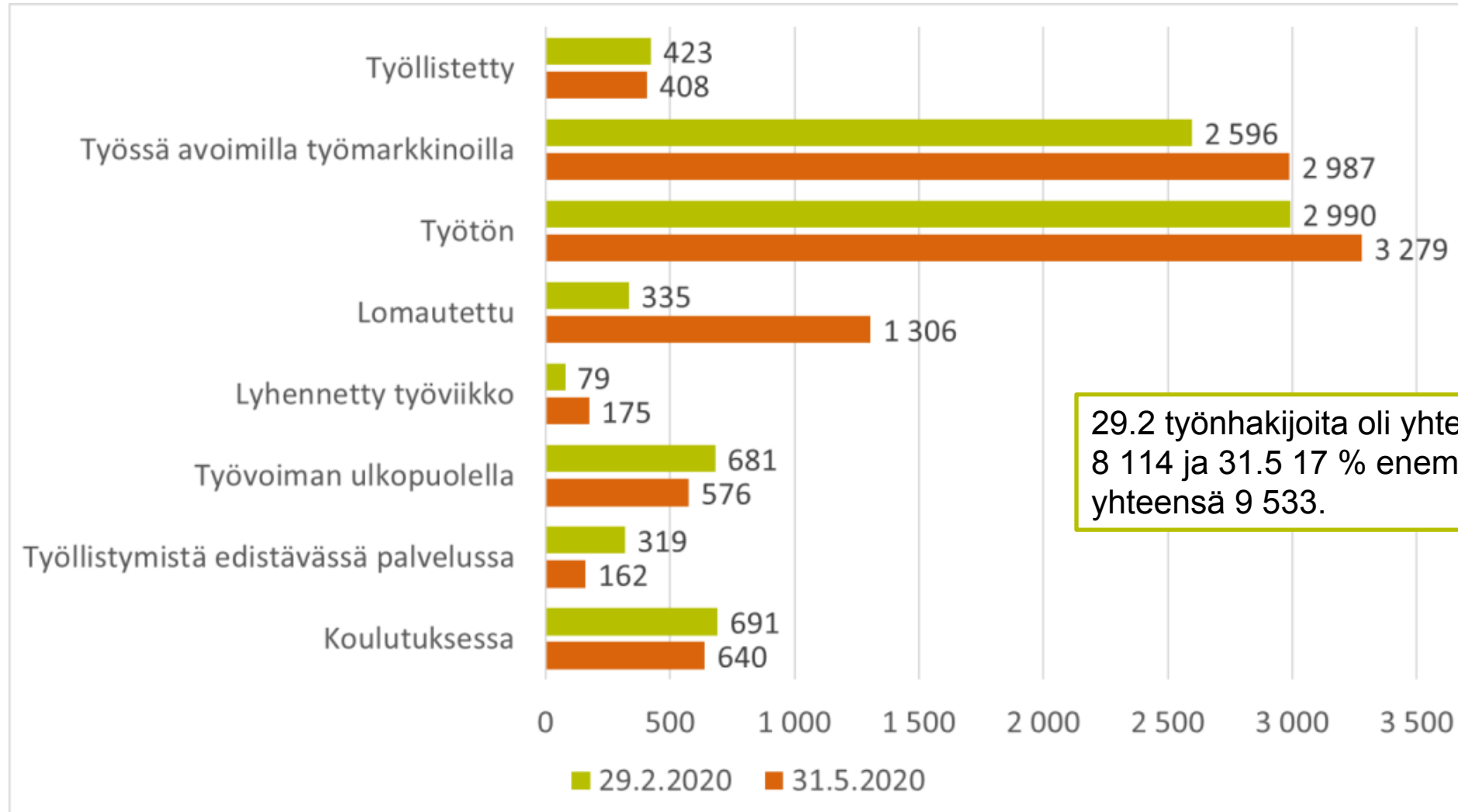

Työttömien ja lomautettujen ikäjakauma 29.2 ja 31.5

Kaikki Kainuun työnhakijat työllisyyskoodeittain

29.2 ja 31.5

Kainuun kuntien ja seutukuntien työttömien ja lomautettujen määrän %-muutos 29.2 – 31.5

	Työttömät	Lomautetut	Työttömät ja lomautetut
Kunnat			
Hyrynsalmi	10 %	171 %	22 %
Kajaani	14 %	314 %	42 %
Kuhmo	-3 %	168 %	17 %
Paltamo	-1 %	128 %	12 %
Puolanka	1 %	157 %	14 %
Ristijärvi	2 %	78 %	15 %
Sotkamo	29 %	747 %	111 %
Suomussalmi	-2 %	90 %	7 %
Seutukunnat			
Kehys-Kainuu	-1 %	138 %	13 %
Kajaanin sk	14 %	359 %	49 %
Kainuu	10 %	290 %	38 %

Arviota työllisyyteen liittyen:

- Lomautuksia erityisesti palvelualalla
- Työttömyyden määrän on noussut huomattavasti lomautusten takia
- Kesän aikana selviää loppuuko lomautukset, jatkuuko ne vai muuttuuko lomautuksia irtisanomisiksi
- Pitkäaikaistyöttömyyden määrä nousee
- Nuoria, (varsinkin vastavalmistuneita) ilmoittautuu aikaisempia vuosia enemmän työttömiksi työnhakijoiksi, koska työtilanne on hyvin epävarma ja sovittuja kesätöitä on peruuntunut.
- Viimeisimpien tietojen perusteella työttömien ja lomautettujen määrä on vähentynyt Kainuussa. Useimmilla muilla alueilla kehitys oli samansuuntaista.
- Rajoitustoimenpiteiden jatkuessa laajoina vielä syksyllä työttömyyden kasvu voi olla helmikuuhun verrattuna olla jopa yli 65 %

Vaikutukset lentoliikenteeseen

- Finnairin myynnistä vastaava johtaja **Mikko Turtiainen**: ”Kotimaan liikenteessä oli huhtikuussa 2 400 matkustajaa ja matkustajakäyttöaste oli 21,9 %. Matkustajamäärät ovat siis vielä todella pieniä, mutta uskomme kysynnän asteittain lisääntyvän, kun matkustusrajoituksia eri maissa vähitellen poistetaan tai lievennetään.”
- **Heinäkuusta** alkaen lentoja ja kohteita lisätään: Finnair lentää heinäkuussa kotimaassa Kuopioon, Maarianhaminaan, Ouluun, Rovaniemelle, Turkuun ja Vaasaan. Elokuussa alkavat lennot Ivaloon ja Kittilään ja syyskuussa lennot Kuusamoon ja Tampereelle.
- ”Kesän aikana saamme paremman näkyvyyden kysynnän elpymiseen ja painottumiseen verkostossamme, joten *arvioimme* Joensuun, Jyväskylän, **Kajaanin**, Kemin ja Kokkolan talvikauden lentoja *elokuussa*,”
- Finnair tarkastelee liikenneohjelmaa kuukausittain

Vaikutuksia kuntatalouteen

- **Kuntaliiton** arvio (14.5.2020): koronakriisin heikennys kuntatalouteen yli 1,9 miljardia euroa
 - Valtaosa, yli 1,2 miljardia euroa heikennyksestä selittyy kunnallisverotulojen pienenemisellä.
 - Yhteisövero- ja muiden verotulojen pienenemisen arvioidaan heikentävän kuntataloutta yhteensä 600 miljoonaa euroa.
 - Toimintatuottojen pienenemisen arvioidaan heikentävän kuntataloutta vuonna 2020 noin 300 miljoonalla eurolla.
 - Kaupunkien ja kuntien perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen menot kasvavat toukokuun arvion mukaan noin 250 miljoonaa euroa.
 - Lisäksi erikoissairaanhoidon menot kasvavat.

Koronaepidemian kokonaisvaikutukset sote-sektorille

- Toistaiseksi ei ole (julkaistuna) laajaa kokonaisarviota koronapandemian vaikutuksista sote-sektoriin:
 - a) koronavirusepidemian **suorat vaikutukset** sotessa (koronapotilaiden hoidot, varattu lisäkapasiteetti ja muut lisäkustannukset),
 - b) välilliset kustannukset, jotka syntyvät jos/kun muita kiireellisiä hoitoja kuin korona joudutaan siirtämään myöhemmäksi,
 - c) kroonisten sairauksien hoidon keskeytymisiin ja viiveisiin liittyvät vaikutukset ja
 - d) koronakriisin seurausvaikutukset väestön terveyteen (psykkiset traumat ja mielenterveys, syrjäytyminen, burnout).

Kokonaiskuva kansan- ja aluetaloudesta

- Kuinka vaikutukset syntyvät kansantuotteen kysyntä- ja tarjontaerien kautta:
 - Tarjontaerien kautta vaikutus syntyy ennen kaikkea työtuntien menetyksestä, joka syntyy eritoten rajoitustoimien kautta. Työpanosta menetetään lyhytaikaisesti lamavuosien tapaan, mutta jos työttömyys ei muutu pitkäaikaistyöttömyydeksi, työllisyys palautuu ainakin osittain varsin pian.
 - Kysyntäerien kautta tarkasteltuna näkyy, että vaikutuksen takana on kulutuskysynnän rajoittaminen ja viennin supistuminen maailmantalouden kasvun hidastuessa.
 - Kaikkiaan kansantuote supistuu yli seitsemällä prosentilla toisen vuosineljänneksen aikana; pidemmällä aikavälillä talous alkaa toipua, jos rajoituksia päästään purkamaan.

Ns. koronatukien tilanne Kainuussa

- ELY-keskus/ koronatukihakemukset 29.5.2020 klo 15
 - Haettu: Kainuu 384 kpl /9 032 651 €, (koko maa 28 757 kpl / 851 119 476 €)
 - Käsitelty: Kainuu 254 kpl / 1 536 989 €, (koko maa 15 710 kpl / 137 592 265 €)
 - Tukea myönnetty Kainuussa eniten maaliikenteeseen, vähittäiskauppaan, ravitsemustoimintaan, muihin henkilökohtaisiin palveluihin sekä majoitukseen
 - Business Finland/koronatukihakemukset 28.5.2020
 - Haettu: Kainuu 229 kpl / 11 236 417 €, (koko maa 20 776 kpl / 893 175 657 €)
 - Käsitelty: Kainuu 102 kpl / 3 853 998 €, (koko maa 12 028 kpl / 463 045 035 €)
- KAI TET/yrittäjien työttömyysturvahakemuksia on tullut 28.5. mennessä 486 kpl. Kaikki tulleet hakemukset on käsitelty.
- Kuntien yksinyrittäjätuki Kainuussa: 19.5. hakemuksia oli tullut noin 400 kpl.
- MMM kriisirahoitus maatilakytkeäisille ja maataloustuotteiden jalostusta tekeville yrityksille, maataloille sekä kalatalouteen 26.5.2020
 - Haettu: Kainuu 7 kpl, (koko maa 365 kpl /3,4 milj. €)
 - Käsitelty: Kainuu 1 kpl, (koko maa 49 kpl)
- Ravintola-alan koronatuen HE on annettu. Hakemuksia käsittelevä viranomainen on KEHA-keskus.
- Yleinen kustannustuki on valmisteilla. Hakemuksia käsittelevä viranomainen on valtiokonttori. Kun HE annetaan, ELY-keskusten ja BF:n tukien hakeminen loppuun. Tukien yhteensovittaminen.

- **Noin 1000 kainuulaista yritystä on hakenut erilaisia koronatukia**

Edunajaminen / aiheita elvytystoimenpide-esityksiksi (päivittämätön)

- Yritystoiminnan erityiset tukimuodot; huomioiden matkailun erityispiirteet
 - Lentoliikenteen jatkumisen ja nopean elpymisen tukeminen
 - Esitykset valtion lisätalousarvioesitykseen; talouden nopeaa elpymistä tukevat toimenpiteet
 - Tieverkon korjausvelkaan liittyvät hankkeet (Kainuun hankkeet/ ELY:n lista)
 - Rataverkkoon liittyvät investointihankkeet Kainuussa
 - Laajakaista- ja nopeiden tietoliikenneyhteyksien rakentaminen
 - Maakunnan omaehtoisen kehittämisen rahoituksen kaksinkertaistaminen
 - Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen määrärahojen lisääminen
- Hanke-esitysten valmistelu yhteistyössä sidosryhmien kanssa

TE-palvelut
tjänster | services

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos!

